

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 30 ноември 2022 година

Соопштение за печат

Позначајни движења во платниот биланс¹ во третиот квартал од 2022 година

Во третиот квартал од 2022 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен суфицит од 80,5 милиони евра. Суфицитот е одраз на солидните остварувања кај секундарниот доход, како и на поволните поместувања во размената на услуги. Кај финансиските трансакции со нерезиденти се остварени нето-приливи врз основа на портфолио-инвестиции, директни инвестиции, заеми и трговски кредити, а нето-одливи врз основа на валути и депозити.

Основни компоненти на платниот биланс на Република Северна Македонија (во милиони евра)

	тековна година				претходна година				квартална промена		годишна промена		збирна промена		
	Кв.1 2022	Кв.2 2022	Кв.3 2022	Кв.1-Кв.3 2022	Кв.1 2021	Кв.2 2021	Кв.3 2021	Кв.4 2021	Кв.1-Кв.3 2021	милиони евра	%	милиони евра	%	милиони евра	%
Тековна сметка	-399.8	-247.1	80.5	-566.4	-41.5	-102.9	110.6	-332.6	-33.8	327.6	...*	-30.1	-27.2	-532.6	...*
Стоки	-850.3	-899.4	-879.0	-2,628.6	-504.3	-564.1	-504.6	-797.3	-1,573.0	20.4	-2.3	-374.3	74.2	-1,055.6	67.1
Услуги	169.6	161.6	324.6	655.7	192.5	128.6	141.9	32.9	463.0	163.0	...*	182.6	...*	192.7	41.6
Примарен доход	-149.6	-147.7	-149.3	-446.6	-128.8	-133.6	-128.7	-130.2	-391.1	-1.6	1.1	-20.6	16.0	-55.5	14.2
Секундарен доход	430.5	638.4	784.2	1,853.1	399.2	466.2	602.0	562.0	1,467.4	145.8	22.8	182.2	30.3	385.7	26.3
Капитална сметка	0.2	-0.6	-1.1	-1.5	0.2	2.5	0.0	4.4	2.7	-0.5		-1.1		-4.2	
Финансиска сметка	-396.2	-214.9	130.5	-480.6	-32.4	-82.8	136.9	-319.1	21.7	345.5		-6.4		-502.3	
<i>Позначајни компоненти:</i>									0.0	0.0		0.0			
Директни инвестиции	-120.8	-150.1	-179.6	-450.4	21.8	-206.4	-13.8	-189.1	-198.4	-29.5		-165.7		-252.0	
Нето-стекување средства	393.9	-6.0	167.4	555.3	339.0	9.8	118.2	-279.7	467.0	173.4		49.2		88.3	
Сопственички капитал	7.6	16.7	13.6	37.9	45.9	2.3	12.0	-15.2	60.3	-3.0		1.6		-22.4	
Реевистирање на добивка	2.6	0.9	1.3	4.8	6.7	6.7	6.7	6.7	20.1	0.4		-5.4		-15.3	
Должнички инструменти	383.7	-23.6	152.4	512.6	286.3	0.7	99.5	-271.3	386.5	176.1		53.0		126.0	
Нето-создавање обврски	514.7	144.0	346.9	1,005.7	317.2	216.1	132.0	-90.6	665.4	202.9		214.9		340.3	
Сопственички капитал	13.9	68.5	108.8	191.2	29.9	31.3	48.6	52.4	109.9	40.3		60.1		81.3	
Реевистирање на добивка	94.2	77.2	39.1	210.5	20.8	20.8	20.8	20.8	62.4	-38.1		18.3		148.1	
Должнички инструменти	406.6	-1.6	199.1	604.1	266.5	164.0	62.6	-163.8	493.1	200.7		136.5		110.9	
Портфолио-инвестиции	26.4	69.1	-221.7	-126.2	-636.9	8.6	477.4	34.9	-150.9	-290.9		-699.2		24.6	
Валути и депозити	24.3	119.0	135.0	278.3	27.6	119.7	146.7	139.1	293.9	15.9		-11.7		-15.6	
Заеми	53.6	-34.8	-175.0	-156.2	-19.1	-147.2	17.9	-100.5	-148.5	-140.2		-192.9		-7.8	
Трговски кредити	-5.4	-81.8	-82.2	-169.4	-38.3	48.0	5.2	-135.7	14.9	-0.4		-87.4		-184.2	
Специјални права на влечење (нето-создавање обврски)	0.0	0.2	0.4	0.6	0.0	0.0	163.4	0.0	163.4	0.2		-163.0		-162.8	
Девизни резерви	-373.5	-132.7	654.0	147.8	611.5	94.5	-333.5	-67.9	372.6	786.8		987.5		-224.7	

Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства. Во податоците за девизните резерви се исклучени ценовните промени и курсните разлики.

Извор: НБРСМ.

Тековна сметка

Суфицитот во тековните трансакции со нерезидентите, во третиот квартал од 2022 година од 80,5 милиони евра е резултат на нето-приливите остварени кај секундарниот доход и размената на услуги (784,2 и 324,6 милиони евра, соодветно), коишто ги надминаа дефицитите остварени кај стоковната размена (879 милиони евра) и кај примарниот доход (149,3 милиони евра).

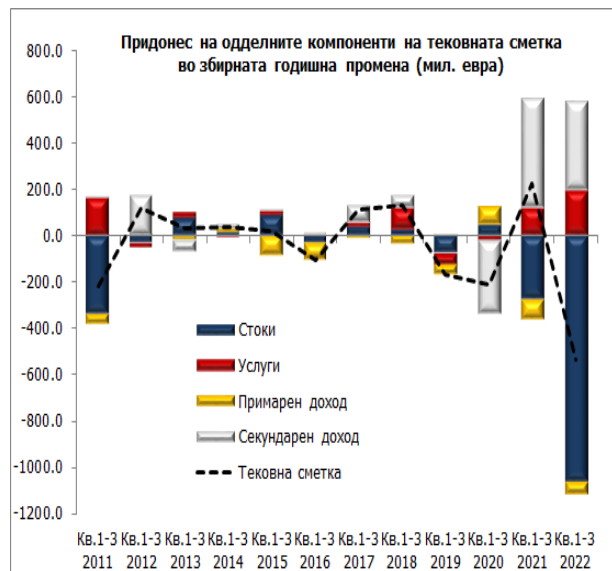
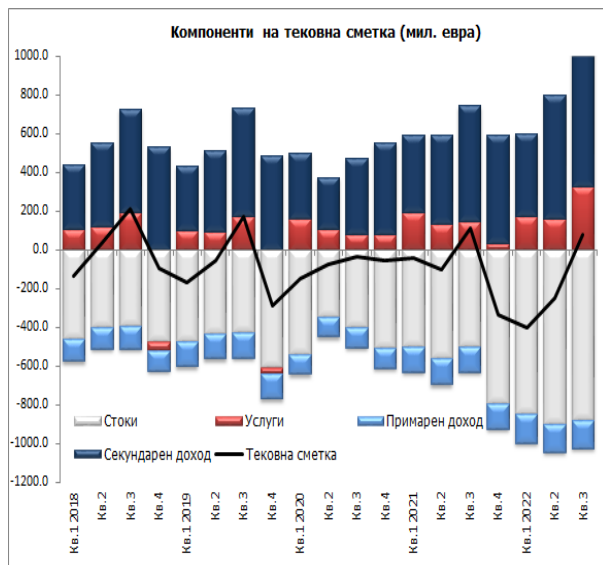
¹ Платниот биланс претставува статистички извештај којшто систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со странство за определен временски период, односно ги сумира тековните, капиталните и финансиските трансакции помеѓу резидентите и нерезидентите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Овие остварувања се подобри, во споредба со вториот квартал од годината, кога тековната сметка забележа дефицит од 247,1 милион евра. Квартални подобрувања се остварени кај размената на услуги и кај секундарниот доход (163 и 145,8 милиони евра, соодветно), а во помал обем и кај размената на стоки (20,4 милиони евра), при речиси непроменет примарен доход.

Во споредба со третиот квартал од минатата година, суфицитот во тековната сметка е помал за 30,1 милион евра, што во најголем дел се објаснува со зголемениот дефицит кај стоковната размена и примарниот доход (за 374,3 и 20,6 милиони евра, соодветно), во услови на зголемени нето-приливи кај размената на услуги и кај секундарниот доход (за 182,6 и 182,2 милиона евра, соодветно).

Извор: НБРСМ.

Финансиска сметка

Кај финансиските трансакции со нерезиденти, во третиот квартал од 2022 година, се забележани нето-приливи од портфолио-инвестициите (221,7 милиони евра), директните инвестиции (179,6 милиони евра), заемите (175 милиони евра) и трговските кредити (82,2 милиона евра), додека нето-одливи се забележани единствено кај валутите и депозитите (135 милиони евра). Девизните резерви се зголемени за 654 милиони евра.

Во третиот квартал, кај директните инвестиции се остварени нето-приливи од 179,6 милиони евра. Анализирани по компоненти, ваквите остварувања се резултат на нето-приливите кај сопственичкиот капитал (95,1 милион евра), меѓукомпанискиот долг (46,6 милиони евра) и кај реинвестирањето на добивката (37,8 милиони евра). Од почетокот на годината заклучно со септември, се остварени нето-приливи врз основа на директни

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

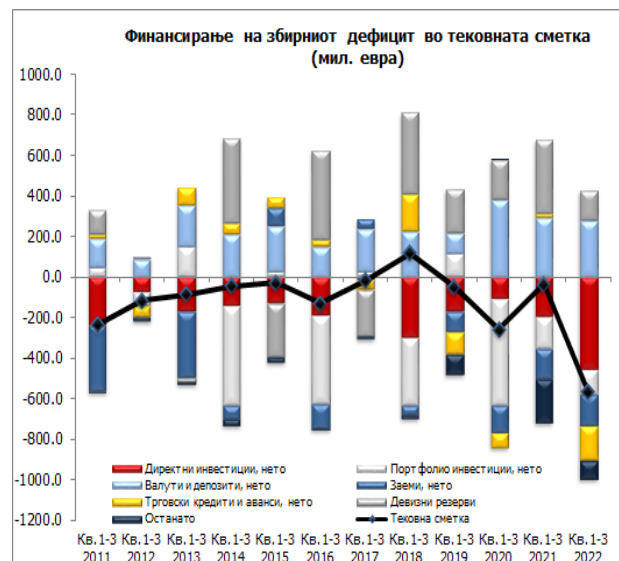
инвестиции во износ од 450,4 милиони евра, што во споредба со истиот период од минатата година претставува зголемување за 252 милиона евра.

Обврските врз основа на директни инвестиции во третиот квартал од 2022 година² бележат зголемување од 346,9 милиони евра, како резултат на нето-растот на обврските врз основа на меѓукомпанискиот долг (199,1 милион евра), сопственичкиот капитал (108,8 милиони евра) и реинвестираната добивка (39,1 милион евра).

Средствата врз основа на директни инвестиции се зголемени за 167,4 милиони евра, при зголемени побарувања врз основа на: меѓукомпаниски долг (за 152,4 милиони евра), сопственички капитал (за 13,6 милиони евра) и реинвестирана добивка (за 1,3 милиони евра).

Во третиот квартал од годината, нето-обврските врз основа на портфолио-инвестиции се зголемени за 221,7 милиони евра, во најголем дел како резултат на издавањето должнички хартии од вредност на меѓународниот пазар на капитал (250 милиони евра).

Нето-приливите врз основа на заеми од 175 милиони евра главно произлегуваат од нето-приливите од специфичните активности на централната банка поврзани со управувањето со девизните резерви (186,1 милион евра) и во помал дел кај останатите сектори³ (11 милиони евра), наспроти нето-одливите од 21,9 милиона евра кај секторот „останати депозитни институции“ и 0,2 милиона евра кај секторот „држава“.

Извор: НБРСМ.

² Се прикажуваат директните инвестиции во зависност од тоа дали финансиските трансакции создаваат обврска кон или побарување (средства) од странство.

³ Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Остварените нето-приливи од директни инвестиции (450,4 милиони евра), трговски кредити (169,4 милиони евра), заеми (156,2 милиона евра) и портфолио-инвестиции (126,2 милиона евра) овозможува финансирање на дефицитот на тековната сметка и на нето-одливите остварени кај останатите компоненти на финансиската сметка, како и зголемување на девизните резерви за 147,8 милиони евра.

Ревизии на податоци

Податоците за платниот биланс во ова соопштение содржат редовна ревизија на податоците за периодот јануари – јуни 2022 година заради унапредување на нивниот квалитет. Притоа, ревизијата на податоците придонесе за зголемување на дефицитот во тековната сметка за 18,3 милиони евра, главно како резултат на ревизијата во подбилансот на примарниот доход (зголемен дефицит за 22,2 милиона евра) и стоковната размена (зголемен дефицит за 2,5 милиони евра), наспроти зголемувањето на суфицитот во размената на услуги (за 6,2 милиона евра).

Кај финансиската сметка ревизијата доведе до поголеми нето-обврски за 26,7 милиони евра, главно како резултат на зголемувањето на нето-обврските кај директните инвестиции за 24,6 милиони евра и трговските кредити за 3,6 милиони евра.

Ревизијата на податоците придонесе за намалување на грешките и пропустите за периодот јануари – јуни 2022 година за 8,3 милиони евра.

Придружни информации

Временски серии податоци: годишни, квартални и месечни податоци за платниот биланс
http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Методолошки појаснувања: http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspix

Квартален платен биланс: 28 февруари 2023 (референтен период, заклучно со декември 2022 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).